

JUGUEM AMB ELS COGNOMS COLOMENCOS, RESSÓ n° 328, 2004

Quant ets a casa hi ha altres distraccions a part de la tele. Si et canses de llegir un llibre, pots fullejar la Guia Telefónica. Us ho recomano; jo m'he passat una llarga hora ben distret llegint els cognoms dels colomencos i colomenques. I m'ha semblat tant interessant que n'he tret uns quants llistats, sense cap ànim científic ja que, entre altres inconvenients, no surten tots els cognoms colomencos, sinó un per família, el/la titular del telèfon. Però per aproximació, i utilitzant els dos cognoms de cada titular, ens podem fer una fotografia bastant complerta dels nostres cognoms.

Per l'article que ara m'ocupa he agafat només els que es refereixen a animals, plantes o llocs de la naturalesa. Podeu fer-ho amb cognoms d'oficis, d'estris,.... I també m'he distret jugant amb cognoms que tenen certa gràcia. A destacar les variants ortogràfiques: Caballé i Llobet amb b i v; tots els acabats amb é o er: Solé-Soler.....; Tots els acabats amb as-es: Ribas-Ribes i molts d'altres que diuen el mateix amb ortografia diferent.

Respecte als cognoms d'animals, en tenim de tota mena: insectes com Abella, Abelló i Formiga; aus i ocells com Aguilera, Colom, Gaig, Gavilán, Palomo; mamífers domesticats com Bou, Cabra, Becerril, Goday, Conejo, Ovejas; mamífers salvatges com Lobo, Lobato, Llobet, Leon, Osa, Camello, Culebras, i finalment cognoms derivats o relacionats com Cantalozella, Miralpeix, Lloberas, Caballé, Colomer, Sirena.

De cognoms vegetals en tenim d'arbres com Alsina, Alsinet, Boix, Pi, Castanyer, Xifre-a, Noguer, Noguera, Faig, Figueres, Freixas, Avet, Morera, Oliva, Oliver, Surós, Cerezo, Higuero, Perales, Naranjo, Manzano, Robles, Olmo. Arbustos com Grèbol, Ginesta, Falgueras, Galzeran, Tomillo. Plantes medicinals i culinàries com Cardo, Planiol, , Frigola, Llort, Porro Romero. Fruites com Pera, , Pruna, Sidera. Bolets com Reig; cereals com Trigo i Centeno o bé un Flores. També trobem cognoms relacionats amb el vi: Rabassa, Parra, Vinyes, Vinyals, i d'altres relacionats amb els vegetals com Artigas, Auledas, Avellaneda, Garriga, Sureda, Robleda, Olivares

Respecte als topònims naturals trobem Camps, Busquets, Riera, Puig, Roca, Pujol, Torrent, Torrente, Vila, Costa, Roca, Planas, Horta, Turon, Rios, Serra, Llach, Prats, Prat, Badia, Feixas, Font (i els seus derivats Fontanet, Fontanella, Fontanils i Fontbona), Horta, Montes, Arroyo, Silva, Valle, Valls, Estañol i Bosch. I alguns que m'hauré saltat perquè la lletra és petita i jo ja he de portar ulleres.

Podríem acabar amb el més distret: els cognoms que l'atzar els relaciona i en forma un sentit oracional. Una advertència prèvia : en la Guia el nom està sempre

abreviat, o sigui que no sabem si és home o dona. També vull demanar que ningú es senti ofès s'hi jugo amb les paraules: no és culpa de ningú si tenim uns o altres cognoms i no hi poso cap mala intenció, sinó un senzill *divertimento*. Jo mateix que em dic Borrell m'he sentit molts anys, de petit, que em deien Burro de Borrell, fins que més endavant vaig descobrir que no venia de burro sinó del germànic botxí, o sigui del que executa l'última pena. Vigileu, doncs.

Quan era petit, recordo que el farmacèutic senyor Soler deia que en Francesc Moré era el colomenc més catòlic que hi havia perquè quan anava a dormir besava sempre la Cruz, que era la seva dona, la Maria Teresa. Juguem doncs amb els cognoms. Tenim un conjunt de persones cent per cent naturals: Bou Grébol, Busquets Bou, Bou Busquets, Corrales Cerezo, Faig Faixedes, Nogué Camps, Noguer Avellaneda, Noguer Figueres, Sauleda Pera i un Sureda Castanyer; tots aquests colomencs-colomenques deuen ser ecologistes si volen respectar el seu cognom. El més laboriós i estalviador es diu Formiga Formiga. Els colomencs més sòlids i fermes són en Capdeferro Puigferrer i en Roca Roca. Els més esportistes es diuen, n'hi ha tres, Carreras Bonmatí (els veureu córrer quan encara no han posat els carrers, a l'albada); un que ho té difícil per omplir impresos on sempre hi manca espai és en J. Puigderrajols Juanhuix. El més aigualit es diu Torrent Font. Respecte al món animal encara podem insistir amb un León Dolcet (podrien demanar-li que fes de mascota de la Fira Dolça); i un León Gallego, fet que mostra la globalització, ja que abans els lleons eren només africans. Les plantes estan representades per un Pino Gallego, un Tomillo Calvo i un Romero Bueno. Els més tosuts són els Maynegre i els Maynou. Una prova que les coses canvien és en l'amor: abans era de color rosa i ara en canvi tenim al poble un colomenc-a que es diu Del Amor Castaño. El que segur que no li agrada pujar muntanyes és en Pla Planas. El més monàrquic es diu Castell Reyes. Un que es devia amagar durant aquests últims vuit tristos anys es diu Chorrero Aznar. El més rar, i després de molts dubtes, es diu Cerron Rengifo. A qui li convenen esmorzars de forquilla i ganivet és en Delgado Pena. Per aquells que creuen que a Santa Coloma ja no existeix la ramaderia tenim un Pastor Francés, que deu estar relacionat amb un altre anomenat Ovejas Diez, o sigui tot comptat i controlat. El més cosmopolita i viatger és en Ripoll Cornellà. La religió també ens ofereix sorpreses: quan llegim que un colomenc-a es diu Iglesias de Arriba pensem que més amunt no es pot arribar; mentida, a can Oliveras hi viu Dios Mariages; o sigui que podríem declarar Santa Coloma ciutat santa com Roma, Jerusalem o Santiago i així solucionem d'una vegada el tema del comerç i l'Associació de

Botiguers: tothom a Santa Coloma a veure a Dios. Més religió: hi ha un Morales Canónigo i un Sacristán SantaLucia. Tots coneixem la història de Sant Martí que va partir la seva capa per donar-la a un pobre: el que no sabíem fins ara és que també li va donar els cabells i així tenim un Sanmartín Calvo (perdó José Luis). Un que devia deixar el seminari a mig fer es diu Rector, però sens dubte el més religiós de tots els colomencs es diu Cristeto Iglesias. Sense classificar i per acabar, tres cognoms a destacar: un-a es diu Pija (sense comentaris); un altre el podem considerar l'anticonvergent més important de Santa Coloma i tot Catalunya: es diu Mata Pujol. Però el que ho té més fotut econòmicament és en Visa Hurtado: vigila la cartera, nano!!!!